

Haarlem

Gemeente Haarlem

Jack Chr. van der Hoek

Wethouder Welzijn, Volksgezondheid, Sport, Dienstverlening & Communicatie

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Samenleving

Datum 7 mei 2014
Ons kenmerk 2014/151947
Contactpersoon A.S. van der Wal
Doorkiesnummer 023 511 3473
E-mail svdwal@haarlem.nl
Bijlage(n) Haarlemse 50 plussers en sport, onderzoek Digipanel Haarlem
Onderwerp Onderzoek Digipanel 'Haarlemse 50 plussers en sport'

Geachte leden van de commissie Samenleving,

SportSupport, de uitvoerder van het gemeentelijk breedtesportbeleid, stimuleert sport bij jong en oud met verschillende activiteiten. Met de Beweegpas 50+ kunnen 50-plussers tegen een laag tarief kennismaken met meer dan 100 verenigingssporten. Per sport kunnen 4 kennismakingslessen worden gevolgd.

Uit rapportages van SportSupport bleek dat de deelname aan de Beweegpas 50+ achterbleef bij de streefwaarde. De vraag rees of de Beweegpas 50+ de juiste methode is om vijftigplussers tot sport te bewegen en of het aanbod aansluit bij de vraag. Wat zijn de sportbehoeften bij deze doelgroep? De vragen gaven aanleiding om een enquête uit te zetten onder het Digipanel.

Via het Digipanel is onderzocht in hoeverre inwoners van 50 jaar en ouder aan sport doen en van welke mogelijkheden zij gebruik maken. Bijgaand bied ik u de resultaten van het onderzoek 'Haarlemse 50 plussers en sport' aan.

Belangrijkste uitkomsten

De Beweegpasbrochure 50+ is bij 27% van de panelleden bekend en 10% heeft de brochure gelezen. Van de lezers heeft 15% gebruik gemaakt van het aanbod.

Zes van de tien 50+ers in het Digipanel doen aan sport. Hun belangrijkste sport beoefenen 50+ers vooral individueel. Fitness is het populairst. Een kwart van de 50 plussers is het meest actief via een vereniging. Voor zes van de tien sporters is de gezondheid het voornaamste motief om te sporten. Een derde doet vooral voor zijn plezier aan sport.

Haarlem

Het belangrijkste motief van de ondervraagden om niet aan sport te doen, is dat zij geen behoefte hieraan hebben. Ruim daarachter volgen lichamelijke beperkingen en de leeftijd als redenen. Bijna een kwart van de niet-sporters was de afgelopen vijf jaar nog actief. Ziekte en blessures waren de belangrijkste redenen om te stoppen. Vier van de tien niet-sporters overwogen de draad weer op te pakken. Dat het nog niet zover kwam, heeft het meest te maken met tijdgebrek. Bij de personen die weer aan sport willen doen, is fitness de populairste optie.

Zo'n vier op de tien panelleden zouden graag een persoonlijk beweegadvies willen ontvangen.

In de 'Overdrachtsbrief ter voorbereiding op de Agenda voor de Sport 2015-2018' geef ik het belang van sportstimulering bij ouderen aan. Mijn devies is het aanbod voor ouderen te continueren en mogelijk uit te breiden. Naar aanleiding van de resultaten van de vragenlijst zal ik in mijn overdracht voorstellen om dit op de volgende wijze te realiseren:

1. Continueren van het stimuleren van verenigingssport;
2. In samenwerking met SportSupport onderzoeken of er een nieuwe impuls aan de Beweegpas 50+ kan worden gegeven;
3. Stimuleren van individuele sportbeoefening;
4. Aandacht voor de communicatie over sportactiviteiten;
5. Benaderen van de ondervraagden die hebben aangegeven persoonlijk sportadvies te willen ontvangen van SportSupport.

Aan punt 3 wordt aandacht besteed in de volgende Agenda voor de Sport. De uitvoering van de overige punten passen binnen het takenpakket van de buurtsportcoach voor ouderen.

Met vriendelijke groet,

Jack Chr. van der Hoek

Reageren
o.en.s@haarlem.nl

Adres:
Grote markt 2
2011 Haarlem

november 2013

Gemeente Haarlem, afdeling Onderzoek en Statistiek

Digipanel Haarlem

Haarlemse 50 plussers en sport

Achtergrond van dit onderzoek

- De gemeente Haarlem vindt het belangrijk dat iedereen in Haarlem - jong en oud- de mogelijkheid krijgt om te sporten. Daarom maakt de gemeente een sportbeleid. Voor de uitvoering van dit beleid zorgt onder meer [SportSupport](#).
- Via deze enquête wil de gemeente graag weten in hoeverre inwoners van 50 jaar en ouder aan sport doen en waarom een deel van hen geen sport beoefent. Ook wil de gemeente zicht krijgen op de mogelijkheden om de sportdeelname onder inwoners van 50 jaar en ouder te stimuleren. Speciale aandacht hierbij krijgt de Beweegpas 50+ van SportSupport.

Methode van onderzoek

- De afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente heeft in overleg met Haarlem Marketing een vragenlijst opgesteld. De 1.550 leden van het Digipanel van 50 jaar en ouder ontvingen op 1 oktober via e-mail een uitnodiging om via internet aan de enquête mee te doen.
- Panelleden die na een week nog niet hadden meegewerkt, kregen een herinnering. In totaal 945 leden van het 50+ leden van het Digipanel namen aan het onderzoek deel, waarmee de respons op 61% uitkomt. Dat is een hoge respons.

:

2 Samenvatting van de uitkomsten

Sportdeelname

- Zes van de tien 50+ers in het Digipanel Haarlem doen aan sport. Voornaamste motief om een sport te beoefenen is de gezondheid – voor zes van de tien sporters. Een derde doet vooral voor zijn plezier aan sport.

Sportgedrag

- Sportende 50+-ers zijn tamelijk frequent actief. Eén op de tien zelfs dagelijks en nog eens bijna 60% meer dan één keer per week. Precies één keer per week actief zijn drie van de tien sportbeoefenaren.
- Sportende 50+-ers storten zich het meest op fitness. Voor ongeveer een kwart van hen is dat de sport die zij het meest beoefenen. Fietsen (13%), tennis (12%), wandelen en hardlopen (beide 10%) completeren de top-5.
- Hun belangrijkste sport beoefenen 50+-ers vooral individueel. Dat geldt voor bijna vier van de tien sporters. Een kwart is het meest actief via een vereniging of club en één op de vijf via de sportschool.

Niet-sporters

- Geen behoefte: dat is het voornaamste motief waarom een deel van de 50+-ers in het panel niet aan sport doet. Ruim daarachter volgen lichamelijke beperkingen en de leeftijd als de redenen twee en drie.
- Bijna een kwart van de niet-sporters was de afgelopen vijf jaar nog actief. Ziekte en blessures vormde de voornaamste reden om af te haken. Andere motieven spelen veel minder vaak een rol; tijdgebrek en leeftijd nog het meest.
- Vier van de tien niet-sporters overwegen de draad weer op te pakken. Dat het nog niet zover kwam, heeft het meest te maken met tijdgebrek. Ziekte en blessures gelden als struikelblok nummer twee.
- Onder degenen die weer aan sport willen gaan doen, is fitness de populairste optie (28% van de mogelijke herintreders). Zwemmen (14%) en wandelen (11%) volgen ruim daarachter.

SportSupport Beweegpasbrochure 50+

- SportSupport publiceert ieder jaar de SportSupport Beweegpasbrochure 50+. In deze brochure staan meer dan 100 sporten waarmee Haarlemmers van 50 jaar en ouder vier keer goedkoop kennis kunnen maken.
- 27% van de panelleden van 50 jaar en ouder kent de brochure: 17% heeft deze ook gelezen en 10% niet.
- De krant vormt de voornaamste informatiebron over de brochure. Van de panelleden die de brochure kennen, raakte 38% via dag- of weekblad op de hoogte. Andere bronnen scoren alle lager dan 10%.
- Van de lezers van de brochure heeft 15% gebruik gemaakt van het aanbod en 85% niet. Bijna de helft van de laatste groep zegt al genoeg aan sport te doen.
- 5 van de 25 panelleden die getriggerd door de brochure proeflessen hebben genomen, hebben zich daarna bij een vereniging als lid gemeld. Deze groep omvat ongeveer 0,5% van alle panelleden van 50 jaar en ouder.
- Het gros van de panelleden –bijna acht op de tien- vindt de naam 'Beweegpas 50+' goed gekozen. Hier tegenover staat dat 22% een alternatief prefereert.

Sportstimulering

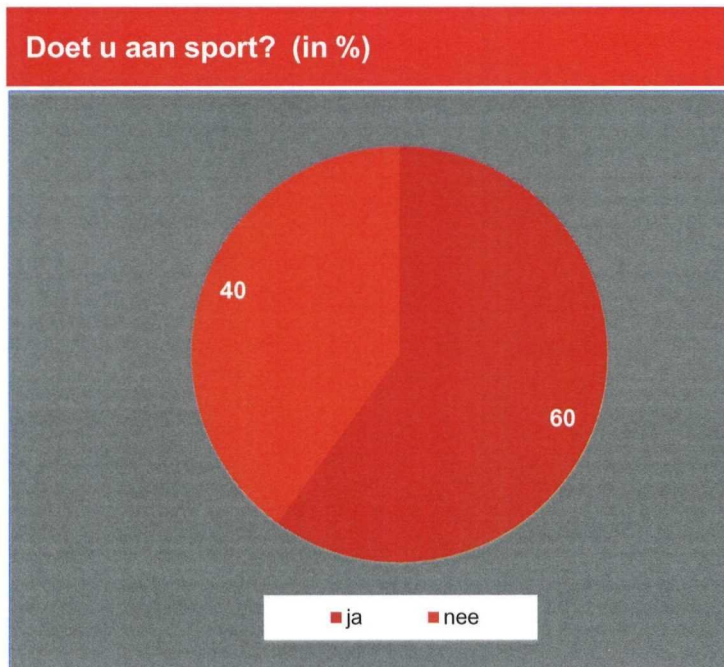
- Zo'n vier van de tien panelleden van 50 jaar en ouder zouden graag van SportSupport een persoonlijk bewegingsadvies willen ontvangen. Half zo groot is de groep die benaderd wil worden om te gaan sporten of graag meer informatie krijgt.
- De panelleden mochten een suggestie doen om de sportdeelname onder mensen van hun leeftijd te stimuleren. Meest genoemd: suggesties om specifieke media in te schakelen, zoals de krant en de huis-aan-huis bladen en daarnaast suggesties om sportdeelname betaalbaar te maken, bijvoorbeeld door de prijs laag te houden of door subsidies aan sportverenigingen.

3 Sportdeelname 50+

De meerderheid doet aan sport

Zes van de tien 50+-ers in het panel doen aan sport. In de leeftijdsgroep 50-54 jaar sport bijna 70%, onder 70+-ers geldt dat voor 54%. In de tussenliggende groepen beweegt het aandeel rond 60%. Statistisch aantoonbaar zijn de verschillen echter niet..

De meerderheid doet aan sport

Bijna vier van de tien niet-sporters zeggen geen behoefte te hebben om aan sport te doen. Dat is het meest genoemde motief. Voor een kwart vormen lichamelijke beperkingen de voornaamste belemmering en één op de vijf voelt zich te oud.

Het totaal van de percentages in de grafiek komt boven 100% uit. Niet-sporters mochten namelijk meerdere motieven aanvoeren.

Anders

- De categorie 'anders' omvat onder meer 50+-ers die al voldoende beweging zeggen te hebben. Bijvoorbeeld op hun werk.
- Andere struikelblokken worden minder vaak genoemd. Zo ziet één geënquêteerde loslopende honden als belemmering om hard te lopen.

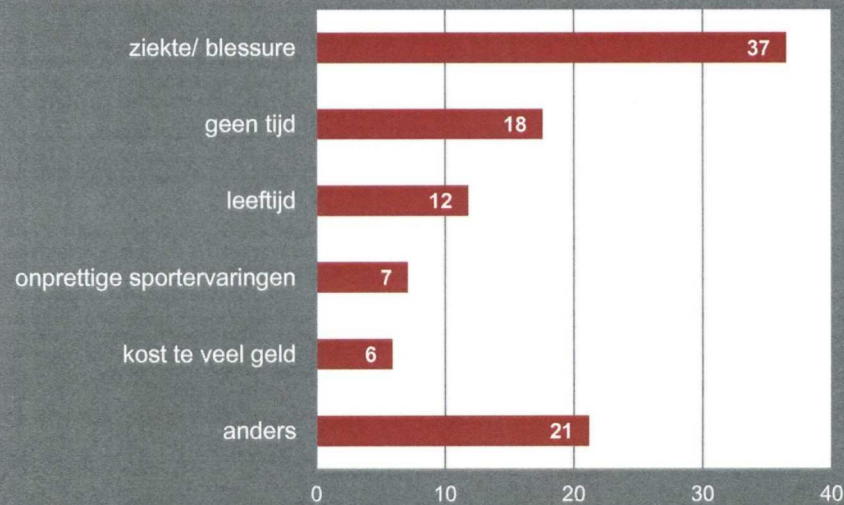
4 Sportverleden van niet-sporters

Vooraf gestopt door ziekte of blessure

Bijna een kwart van de niet-sporters heeft de afgelopen vijf jaar nog aan sport gedaan. Ziekte of blessures vormden veruit de voornaamste reden om op te houden. Dit motief geldt voor vier van de tien niet-sporters.

Tijdgebrek en leeftijd komen op ruime afstand op de plaatsten twee en drie. Andere motieven spelen veel minder vaak. De categorie 'anders' omvat een breed scala aan motieven.

Redenen om te stoppen (in %, n=85)

Sportgedrag niet-sporters? (% ja)

afgelopen vijf jaar aan sport gedaan?

23

speelt met gedachte om (weer) te gaan sporten?

40

0 10 20 30 40 50

5 Sportambities van niet-sporters

Zo'n 40% overweegt te gaan sporten

Vier van de niet-sportende 50+-ers spelen de laatste tijd met de gedachte om weer aan sport te gaan doen.

Van de mensen die hun sport de afgelopen vijf jaar hebben beëindigd wil 61% de draad weer oppakken. Van degenen die in deze periode geen sport hebben beoefend, overweegt een derde te gaan sporten.

Onder de 65 jaar denkt ongeveer de helft eraan om (weer) te gaan sporten. Bij de niet-sportende 65+-ers geldt dat voor rond een derde.

Sportschool het meest in trek

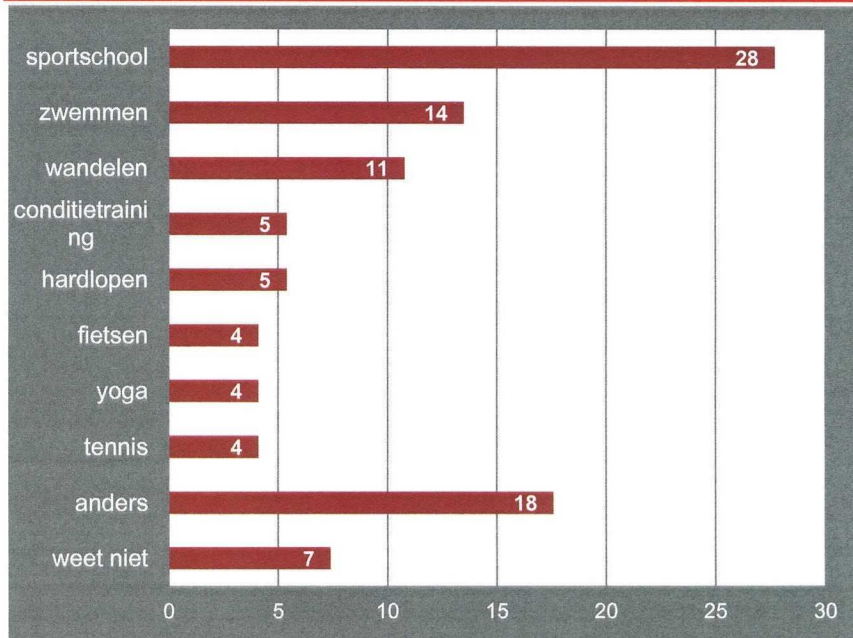
- Bijna drie van de tien niet-sporters die overwegen te gaan sporten, denken dan naar de sportschool te gaan. Bijvoorbeeld voor fitness of conditietraining. Een half zo grote groep (14%) overweegt te gaan zwemmen en ook nog één op de tien wil wandelen.
- Zo'n 7% heeft nog geen voorkeur voor een bepaalde sport.
- In de categorie 'anders' bevindt zich een diversiteit aan sporten die door één of enkele niet-sporters zijn genoemd. Zoals badminton, Tai Chi, dansen en golf.

Tijdgebrek voornaamste belemmering

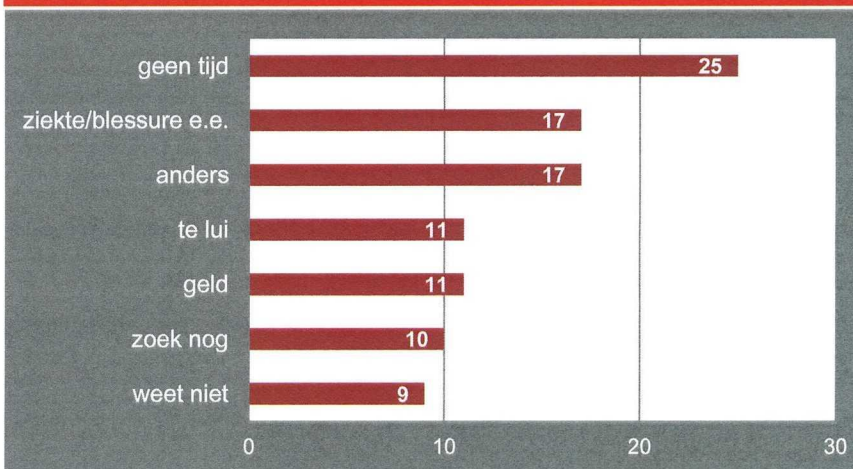
Een kwart van degenen die overwegen te gaan sporten, is nog niet begonnen door tijdgebrek. Ziektes en blessures vormen de op één na meest genoemde reden.

In de categorie 'anders' onder meer redenen als de hoge leeftijd en dat men alleen is.

Sporten die niet-sporters overwegen te doen (in % n=148)

Waarom nog niet begonnen met sport (in %, n=79)

6 Sportfrequentie en belangrijkste tak van sport

Sportfrequentie

Sportende 50+-ers zijn tamelijk frequent in de weer. Zo beoefent één op de tien dagelijks een sport en zes op de tien weliswaar niet iedere dag, maar toch meer dan één keer per week. Ook nog een derde sport wekelijks.

Fitness is de meest beoefende sport

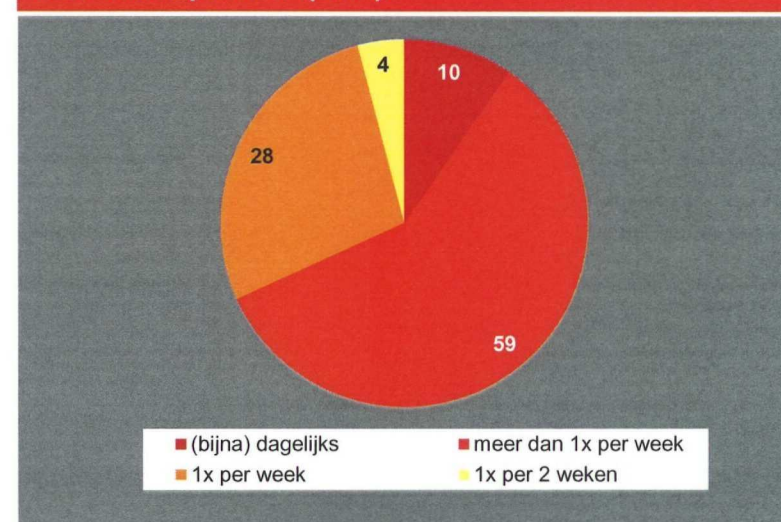
Gevraagd naar de meest beoefende sport komen allerlei onderdelen van fitness op de eerste plaats. Bijna een kwart is in deze tak van sport het meest actief.

Andere sporten volgen op afstand. Zo fietst 13% en doet 12% het meest aan tennis. Voor 10% is hardlopen nummer 1 en bij een even groot deel geldt dat voor de wandelsport.

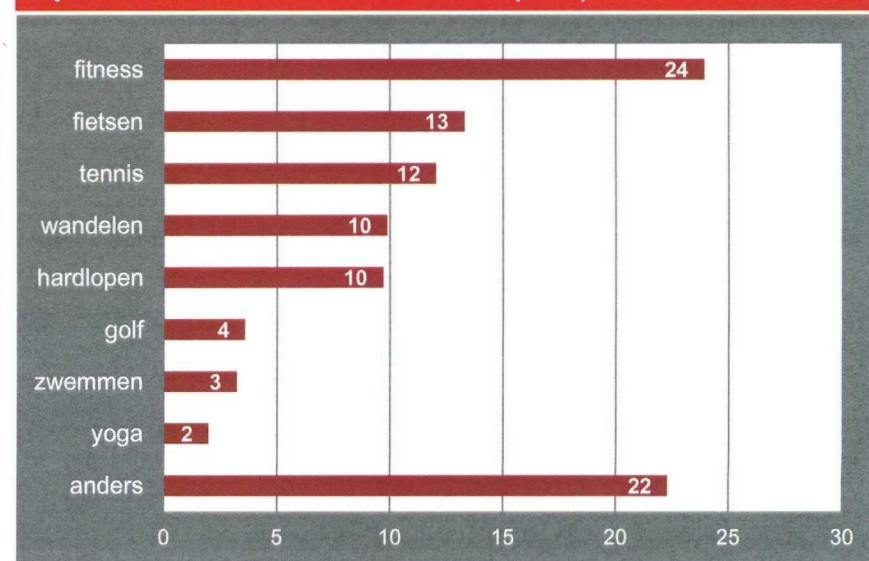
Andere sporten

- De categorie 'anders' omvat een groot aantal sporten die door minder dan 2% van de sportende 50+-ers zijn genoemd.
- Sporten waarvoor dat geldt zijn onder andere badminton, hockey, schaatsen, squash, tafeltennis, voetbal en volleybal
- Een derde van de categorie 'anders' bestaat uit panelleden die meer dan 2 sporten hebben genoemd.

Hoe vaak sport u? (in %)

Sport die men het meest beoefent (in %)

7 Verband waarin men sport

De meerderheid doet aan sport

De 50+-ers die aan sport doen, beoefenen hun belangrijkste sport vooral individueel. Dat geldt voor vier van de tien. Ver daarachter volgen de sportvereniging/-club en de sportschool op twee en drie.

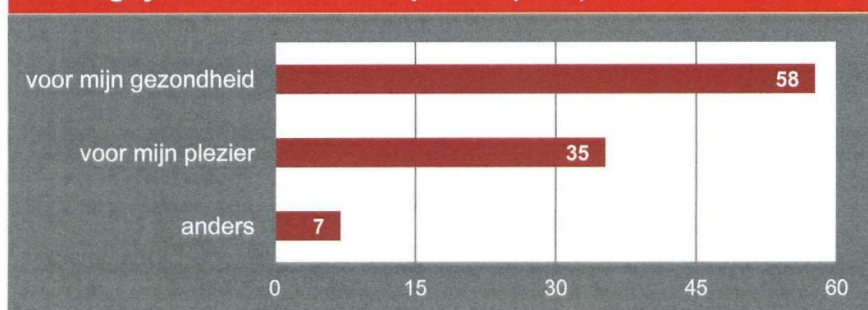
De categorie 'anders' omvat onder meer panelleden die via hun bedrijf sporten, via een wijk- of buurtorganisatie, bij hun fysiotherapeut of met een personal trainer.

Tak van sport bepaalt

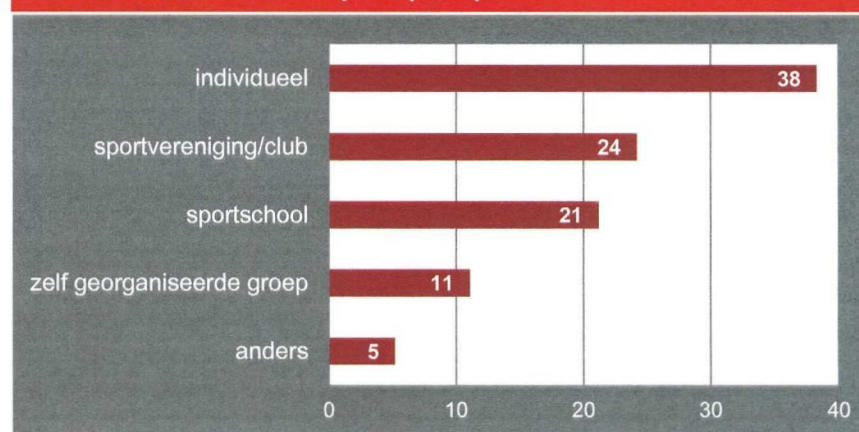
De tak van sport lijkt meestal bepalend voor het verband waarin men aan deze sport doet.

- Meer dan driekwart van de fietsers, wandelaars en hardlopers beoefent zijn sport individueel. Fitness gebeurt meestal in de sportschool.
- Zes van de tien golfers doen hun sport via een vereniging of club. Tennis gebeurt het meest binnen een zelf georganiseerde groep, terwijl vereniging een eveneens substantiële rol speelt.

Belangrijkste reden om te sporten (in %)

Verband waarin men sport (in %)

Gezondheid als voornaamste sportmotief

Aan sport doen de panelleden van 50 jaar en ouder vooral om twee redenen. Voor zes op de tien vormt de gezondheid het voornaamste motief en ruim een derde laat zich vooral door plezier leiden.

Zo'n 7% voert een andere reden aan, zoals gezelligheid, afvallen en het ontmoeten van mensen.

Zowel bij mannen als vrouwen vormt gezondheid de voornaamste drijfveer. Vrouwen noemen dit motief echter veel vaker dan mannen. Andersom is het bij plezier: voor 41% van de mannen is dit de belangrijkste reden, tegen 27% bij de vrouwen.

8 SportSupport Beweegpasbrochure 50+

Ruim een kwart kent de brochure

SportSupport publiceert ieder jaar de SportSupport Beweegpasbrochure 50+. In deze brochure staan meer dan 100 sporten waarmee Haarlemmers van 50 jaar en ouder vier keer goedkoop kennis kunnen maken.

Ruim een kwart van de panelleden van 50 jaar en ouder weet dat de brochure er is: 17% heeft de brochure wel eens gelezen en 10% niet. Onbekend met de brochure is bijna driekwart.

60+ beter bekend met de brochure

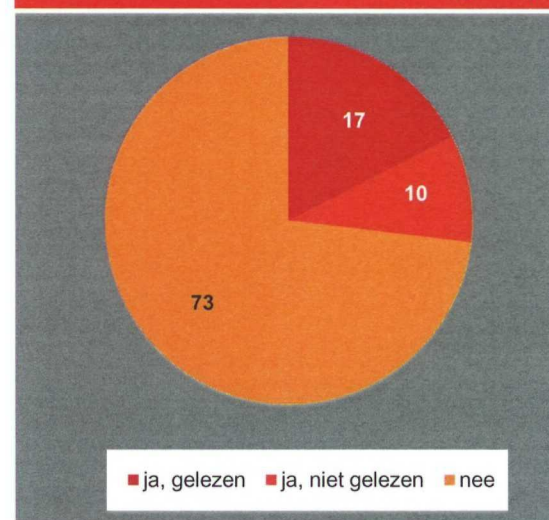
- Enquêtedeelnemers die aan sport doen zijn wat vaker op de hoogte dan niet-sporters (30% tegen 23%).
- Vrouwen weten wat vaker van de brochure dan mannen. En verder geniet de brochure onder panelleden uit Noord en Oost een grotere bekendheid dan in het Centrum.
- Leeftijd speelt eveneens een rol. Onder Panelleden van 60 jaar en ouder is rond 30% op de hoogte. In de leeftijdsgroepen 55-59 jaar (21%) en vooral 50-54 jaar (15%) is dat aandeel kleiner.

Krant als belangrijkste informatiebron

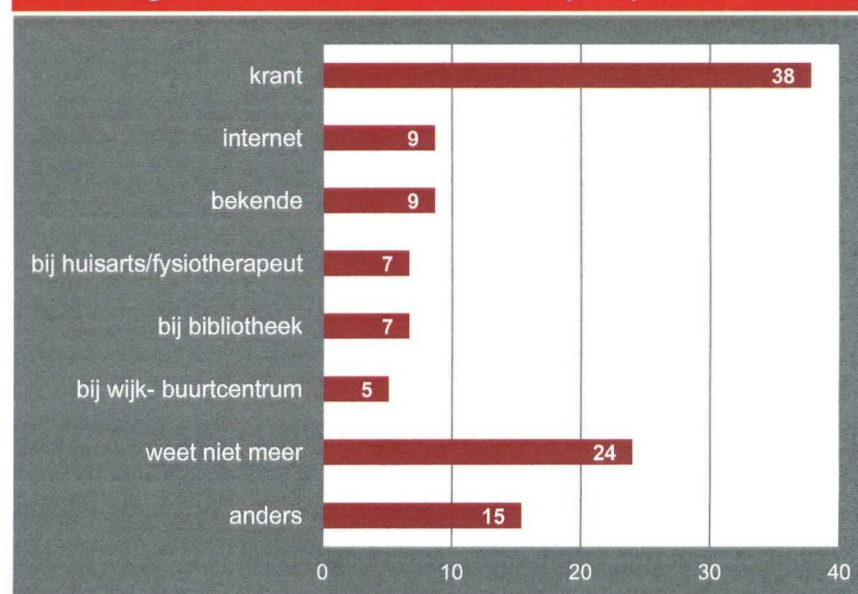
Als het om de Beweegpasbrochure 50+ gaat, geldt de krant als voornaamste informatiebron. Bijna vier van de tien panelleden raakten via de krant bekend met de brochure. Andere informatiebronnen scoren duidelijk lager. Zo vernam 9% via internet van de brochure en eveneens 9% via een bekende als een vriend, kennis, collega of familielid. Een kwart weet niet meer hoe ze met de brochure in aanraking kwamen.

De categorie 'anders' omvat een breed scala aan informatiebronnen. Dat varieert van de sportvereniging tot een zorgcentrum en van het werk tot SportSupport of de Ouderendag.

Weet u dat de brochure er is? (in %)

Bekend geraakt met brochure door ... (in %)

9 Gebruik van aanbod in brochure

Gebruik van lessen

Een aanzienlijke meerderheid van de lezers van de brochure (85%) heeft % geen gebruik gemaakt van de lessen. Het feit dat men al aan sport doet komt als meest genoemde reden naar voren. Verder zegt 17% door omstandigheden niet te kunnen sporten en heeft 14% geen interesse in sport.

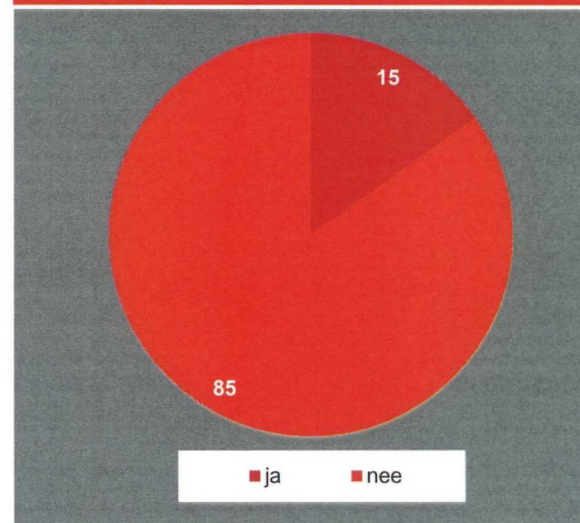
Reden geen gebruik van aanbod in brochure (in %, n=139)

Iets gemist in brochure?

- 9% van de lezers brochure mist in de brochure een bepaalde sport, soort lessen of een activiteit.
- De reacties van deze 14 panelleden zijn heel divers. Zo ontbreekt het volgens één van hen aan volksdansen en volgens een ander aan yoga op een geschikt tijdstip. Verder onder andere genoemd: een sportinstuif op zaterdag, roeien en watergymnastiek.

Gebruik gemaakt van lessen? (in %)

Lid van vereniging door proefles

5 van de 25 panelleden die aan een proefles uit de brochure hebben meegedaan, meldden zich daardoor aan als lid van de vereniging.

Dat is ongeveer 0,5% van alle panelleden van 50 jaar en ouder.

10 De naam van de Beweegpas 50+

Is naam 'Beweegpas 50+' goed gekozen?

Bijna acht van de tien deelnemers aan de enquête vinden de naam 'Beweegpas 50+' goed gekozen. Hier tegenover staat dat twee van de tien geënquêteerden de naam negatief beoordelen.

Deze 204 panelleden mochten een suggestie doen voor een andere naam. Van deze groep gaven 24 personen helemaal geen reactie en noteerden 33 personen geen alternatief te weten.

De reacties van de resterende groep van 146 variëren sterk. Meest genoemde namen zijn Beweegpas (10x) en SportPas 50+ (9x) en Sportpas (7x).

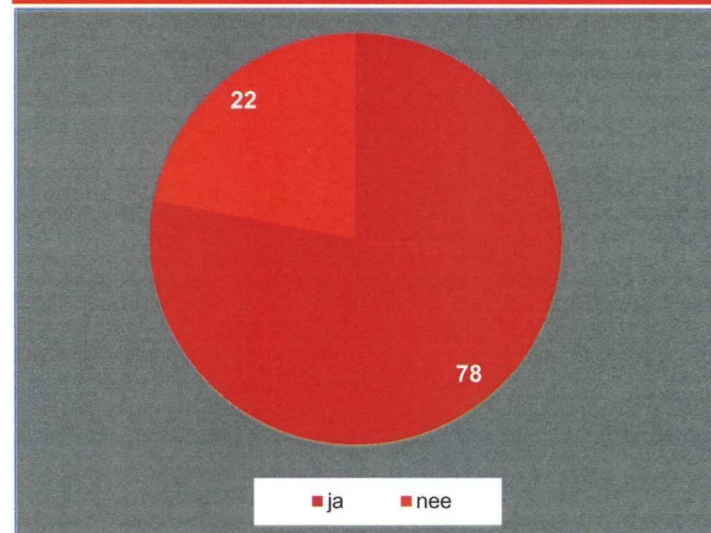
Nog eens 68 panelleden kwamen met een andere naam. De suggesties varieerden van Gezond en Vitaalpas tot Actief 50+ en van 50+fit tot Sportbewijs Veteranen.

Geen suggestie, wel een mening

52 panelleden noemden geen naam, maar formuleerden wel een reactie.

- Zo storen 21 panelleden zich aan de toevoeging 50+. Bijvoorbeeld omdat ze die als een stempel ervaren of omdat de sportstimulering zich op alle leeftijdsgroepen zou moeten richten. Ook diverse enquêtedeelnemers die wel een alternatieve naam hebben bedacht, laten hun bezwaren tegen de toevoeging 50+ doorklinken.
- Nog eens 8 panelleden vinden de doelgroep veel te jong gekozen; 65+ of nog ouder ligt meer voor de hand.
- Verder pleiten 13 panelleden voor afschaffing van de pas. Geldverspilling en bemoeizucht zijn enkele motieven. Bijna 10 geënquêteerden menen dat het woord 'Pas' niet in de naam thuishoort.

Is naam Beweegpas 50+ goed gekozen? (in %)

11 Behoeftte aan persoonlijk advies of informatie

Meer animo voor advies dan voor informatie

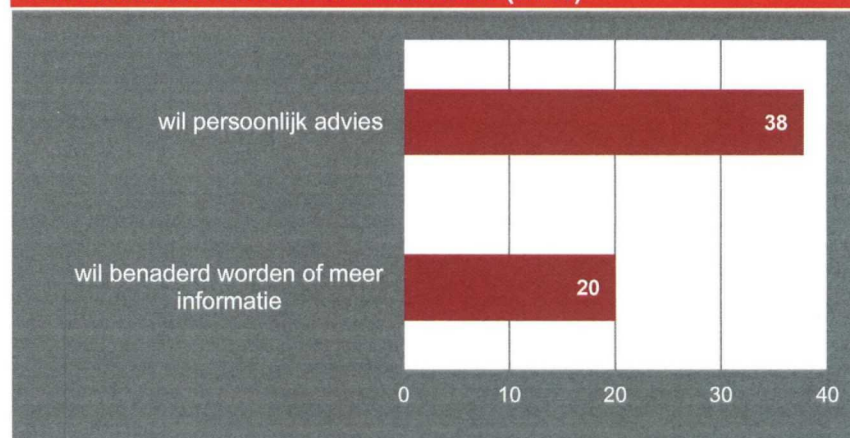
SportSupport wil de mogelijkheden uitbreiden voor Haarlemmers van 50 jaar en ouder om bewegingsadvies aan te vragen. Zo'n vier van de tien deelnemers aan de enquête zouden graag een persoonlijk bewegingsadvies willen ontvangen over een sportaanbod op maat.

Ongeveer half zo groot is de groep die benaderd wil worden om te gaan sporten of meer informatie te krijgen over een sport.

Groepen verschillen niet in belangstelling

- Op basis van factoren als leeftijd, geslacht en stadsdeel waar men woont zijn geen groepen te onderscheiden met een grotere behoefte aan advies of informatie dan andere.
- Ook tussen sporters en niet-sporters doet zich geen verschil voor.

Behoeftte aan advies of informatie (in %)

12 Ideeën om sportbeoefening te stimuleren'

Bijna een kwart heeft een suggestie

Deelnemers aan de enquête mochten een idee naar voren brengen om de sportbeoefening onder hun leeftijdgenoten te stimuleren. Gebruik van deze optie maakten 205 panelleden; anders gezegd 22% van alle deelnemers aan de enquête. Zij brachten in totaal 258 suggesties naar voren.

Na rubricering springen twee typen voorstellen duidelijk naar voren. Zo suggereert 17% van de ideeën om bepaalde media in te schakelen, bijvoorbeeld het Haarlems Dagblad, de huis-aan-huis bladen of social media op internet.

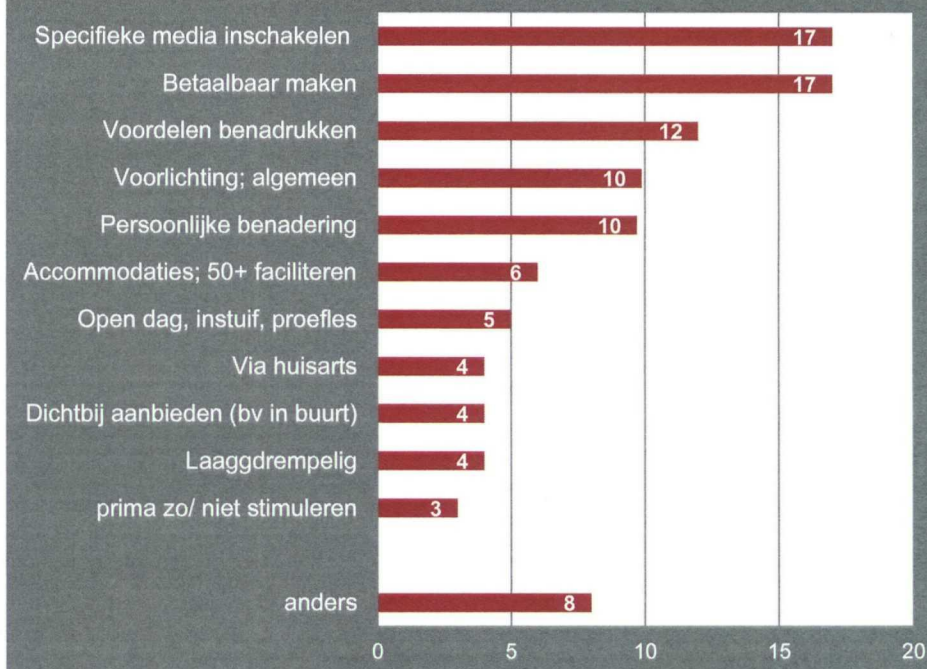
Even veel suggesties zien een stimulans in het betaalbaar maken van sport. Lage prijzen kunnen helpen, maar ook kortingsregelingen of subsidies aan sportscholen.

Verder omvat 12% van de reacties allerlei ideeën om publiciteit te maken voor de voordelen die sportbeoefenaren ondervinden. Voordelen als de positieve effecten op de gezondheid of de gezelligheid en de contacten met mensen.

Zo'n 10% van de suggesties omvat pleidooien voor meer voorlichting in het algemeen en eveneens 10% oppert een persoonlijke benadering van potentiële sporters.

In de categorie 'anders' bevinden zich suggesties die alle maar door één of enkele respondenten zijn gedaan.

Suggesties om sportbeoefening door leeftijdgenoten te stimuleren (in % van de suggesties, n=258)

Tegen stimulerende maatregelen

- In de 3% van de gevallen pleit de respondent tegen de verdere sportstimulering onder 50+-ers. Bijvoorbeeld omdat ze het niet nodig vinden dat het gebeurt of dat ze menen dat de gemeente al genoeg doet.

Opdrachtgever

Samenstelling

Internet:

Auteur

Bronvermelding

Gemeente Haarlem

www.haarlem.nl/

Bert Kuypers

Alles uit deze uitgave mag

Onderzoeken Statistiek

[feitene cijfers](http://www.haarlem.nl/feitene cijfers)

Data bewerking

vrij worden gebruikt, mits

Postbus 511/2003 Haarlem

Telefoon: 023-5113018

onder duidelijke vermelding

E-mail: o.e.n.s@haarlem.nl

van de samensteller

en de naam van de

rapportage